

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХОРАЙ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ ОБЛАСТЬ БОЛГАШ КЫЗЫЛ ХОРАЙ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1957
ЯНВАРЬ
31
ЧЕТВЕРГ
№ 23 (3735)
Өртөө 20 коп.

В. И. Ленинниң Чогаалдарын долузу-биле парлап үндүрер дугайында (1 арын).
Чер-чер Советтериниң сонгулдаларына уткуштур ажылчы чоннарны күш-ажылчы ийдепейн көдүрүп турар (1 арын).
Чкалов областа Ленин ориенци тымысканы (2 арын).
О. Ойду.— Колхозчуларның хуусунда малчыне кичээнгей салыр (2 арын).

КОЛХОЗЧУ ТУДУГЛАРГА ЧЕТЧИР САН-НЫҢ ЭКИ ШЫНАРЛЫК ТУДУГ МАТЕРИАЛДАРЫН БЕЛЕТКЭЭР: М. Иванов.— Ортаа Шыра-Булакка, Н. Плоскович.— Күн-ажылчы канчаар организастан турарымыс, Д. Спирин.— Тудугже кичээнгей салыр, Д. Аринчаа.— Орайтагыже чырык (3 арын).
Совет экономика талаларынын Бирмада чоруп турарына (4 арын).

Тожода совет-япон наймалдык кешээ (4 арын).
Францияның Компартиясының төлөөлери Варшавада белгел (4 арын).
Реакцияны күштерин ашкан позаша улустуң улуг тилелгези (4 арын).
С. Иванов.— Делегей байдалынын допчуламы (4 арын).

БӨГҮНГҮ СОЛУНДА:

ТЕХНИКАНЫ ЧАСКЫ ТАРЫЛГАГА ЧЕДИИШКИНИҢ БЕЛЕТКЭЭР

Ам колхозчу көдө ажылдың бир ийги үеин чурттап эрттирер турар. Бедик дүжүт дөм демиселди харыскалыгы үеин — часкы тарылгага белеткел чоруп турар. МТС-тер, колхозтар болгаш совхозтар СЭКП ТБ-ниң декабрь Пленумунун шийтирлеринге харыс кылдыр часкы хову ажылдарына ыяк белеткелди ужурашкан, бедик дүжүтүг белыгы үндөмүш салыр дөм боттарының бүгү күжүнни ийгиликтерин салып турар.

Бедик дүжүт дөм демиселге шийтирлер чүгүл болза, МТС-терниң болгаш совхозтарның техникасын хову ажылдарына чедишкенин белеткээр, ону бедик бүдүрүчүлүг ажылдары болур. Ростов областың МТС-териниң болгаш совхозтарның трактористериниң, комбайнериниң, септегече ажылчыларын, трактор бригадаларын, инженер-техниктерин, инженер-техниктериниң ажылдачыларын Совет Эвилелиниң көдө ажыл-агыйының бүгү механизаторларын кыйгырып бистиниң областың машина-трактор станцияларын коллективтери деткинишкан, часкы тарылгага үлгерилгел белеткен дөм социалисттик чарышты калбарташкан. Элең хей МТС-териниң механизаторлар тракторлар септегезин февраль 20-де, а хөргүн болжаагырадыр чепсектерин болгаш тарылга машиналарын септегезин часкы тарылга эгелдеринге чедир доозар деп үндөмүш алганнар.

Машина-трактор паркынын септегезиниң үеинде кезектен септөө методу ажылдашкан, Бай-Тайга, Чадана, Сут-Хөл, Шагаан-Арыг болгаш өске-даа МТС-тер эки түнөөлөргө чедип ап турар. Бай-Тайга МТС январь 20-ге чедир тракторлар септегезиниң планын 73,3 хуу үтүстөк. Бо МТС чангыс ай төлөөлөргө мастерская чок-даа болза, кезектен септөө метод-биле тракторлар септегезин организастан шыдаан. Ол чорук мастерская ажылдап турар ажылчыларын санын барык үш катап кызырар арганы берген болгаш үш-ажылдың бүдүрүчүлүг белеткен. Бир эвес мурунда МТС бир айда 5-тен хей эвес тракторларын септен турган болза, ам кезектен септөө методка шылчак, 10—15 тракторларын септен турар аларган.

Ол ышкан тракторлар септегезиниң планын Чадана МТС 70,9 хуу, Балгазын МТС 61,6, Сут-Хөл МТС 58 хуу үтүсөдип турар.

Муракчы МТС-териниң чедишкенин турга-даа, областа нийтирил-биле часкы тарылгага техниканы белеткелди кончук жолун турары демделээр херек. Илангыч Тес-Хем МТС тракторлар септегезин чүгүл 28,1 хуу, Кызыл-Мажалык МТС—36,6 хуу, Сарыг-Сеп МТС—43,9 хуу, Бия-Хем МТС—50,0 хуу үтүсөткөй, мурунку хөдөө жолулашканнар. Бо МТС-терде өске-даа көдө ажыл-агый машиналарын септегезин моон-даа дора болуп турар. Часкы ажылга техниканы кончук куду темп-биле белеткен турарының кол чылдаганы септегилериниң күш-ажылга көшкөк организастанышы, механизаторларын ортузунга массалык болгаш организагыч ажылдарын бууду деңгээлде тургусканын болур.

Бо жолулап турар МТС-терниң дирек-

торлары, ында партия, профсоюз болгаш комсомол организацияларын уткуштур часкы тарылга ам-даа ырак-ла болгаш деп, боттары оожураткан, тракторларын, өске-даа көдө ажыл-агый машиналарын септегезин дүгөдериңге бар турар күштерин, ылангыч септегезиниң муракчы аргаларын четче ажылдай, чаартышканын, эгелекчилериниң санал-оюну деткивейн турарлар. Септегече үеинде хей чаартыкчы саналдары киирпип турар механизаторлар бисте эвези эвес. Чижээ, Сарыг-Сеп МТС-те токарь эш Горелов демир чондурар станокка элөөн каш таарыштыраларын кылып алган, эскертке дугуй чиргилээр демир ховуларын алып кылырын дыка дүгөдөткөн. Бай-Тайга МТС-тиң слесари эш С. Тойбу полишипти кылырын норманы 3 шак турган болза, ам тускай таарыштыраларың дуузы-биле чүгүл 30 минутта ийгилик кылып турар.

Тракторлар септегезинге чак аргаларын болуп тып, күш-ажылдың бүдүрүчүлүг каш катап бейдин турар бо ышкан механизаторлар өске-даа МТС-терде бар. Соруга болза, механизаторларын чаартыкчы, эгелекчи саналдарын чер болганга салып чонгарып өрөөни көөрт, бойларын болгаш шийгээдери, бедик бүдүрүчүлүг күш-ажылга ажылдарын хемчеглерин алыры болур.

Тракторларын болгаш көдө ажыл-агый машиналарын септегезиниң темпини дүгөдериң, шынарын бедилер дөм МТС, совхоз бүдүрүчү септегезини графигин чарытты, тозаргай хемчеглерин алыры негетиниң турар.

МТС-терин болгаш совхозтарын уткуштур чарышты сорулгазы — септегилерге эргекер чутула култура-амыдыралдык байдаларын тургузары, ажылчыларын, бригадирлерин, инженер-техниктерин, инженер-техниктериниң чарышын боттут болгаш тозаргай организастан болур. Ростов областың механизаторларын кыйгырып танышпышаан хей-хей механизаторлар боттарына тозаргай хулаагелерин алганнар. Ам МТС-териниң, совхозтарын партия, профсоюз болгаш комсомол организацияларын болза, механизаторларын алган хулаагелериниң ажыл-херек кырында боттарыныкынын хандырар төлөөдө, кийи бүртүгүн ажылга хынап көртү, түнөөлөргө үндүрүп, бүдүрүчүлүг болгаш хей-ниги организац-ияларын хулаагелерин чуталаажып, социалисттик чарышты улам калбартып хемчеглерин алып ужурут.

Ам партия организацияларын бүгү масса-политиктиг ажылды МТС-терин болгаш совхозтарын техниказын септегезиниң салымын шийтирлеп турар мастерскаялар болгаш хөдөөгө шийтирлен турар ужурут. Партия болгаш профсоюз организацияларын хулаагелерин — СЭКП ТБ-ниң декабрь Пленумун шийтирлерин-биле, чер-чер Советтеринге ам болур сонгулдалар-биле холбошпаш ажылчы чоннарны өртү турар политиктиг болгаш күш-ажылчы көдүрүчүлүгүн ажылдары, ону часка чедишкенин белеткээринче, бедик дүжүт дөм демиселге улап баштаары болур.

В. И. Ленинниң Чогаалдарын долузу-биле парлап үндүрер дугайында

СЭКП ТБ-ниң доктаалын февраль В. И. Ленинниң Чогаалдарын 55 томнары кылдыр долузу-биле парлап үндүрерин белеткел ажылды марксизм-ленинизм институту кылып киришкен. Бо үндүрүлгениң баштайгы томнары 1957 чылдың төнчүлүгө үндүлгө келир; бүгү үндүрүлгени 1963 чылда дооскан турар.

В. И. Ленинниң Чогаалдарын бири үндүрүлгени 20 томнардан, ийгилизи — үшкүтү—30 томнардан тургустунган турган болза, чак 35 томнардан тургустунган дөртүк үндүрүлгени э-не неперенгей болганы билдингилер болгай: том бүдүрүчүлүг тиражи 800 муң кезектен ашкан. Оларын бүгү эвилелешкен республикаларын дилдарына очулурган.

В. И. Ленинниң Чогаалдарын долу үндүрүлгенине доозулган-лаа чогаалдарын, белеткел-лаа материалдарын: планнарын, конспектилерин, демделгелерин болгаш эскерилерин-лаа киирер. Бүгү документтерин ай, чыныгы айы-биле дөдө-дөдөлөп киирер, чакчаларын тускай томнар кылдыр парлаар. Чогаалдарын долу үндүрүлгенин бүгү-ле томнарына моон аадаа составтыг тозаргай эртем-таймалык чүдүлгелер болур: бүгү үндүрүлгеге кийти эге чүгүл, том бүдүрүчүлүгүге чүгүл, том бүдүрүчүлүгүге чүдүлгелерге үш томда кирип турар чогаалдарын бижээни ол үеиниң төгүлүг байдалының допчу таймалыкына база В. И. Ленинниң ол чогаалдары кирип турар кол идеяларын, оларын канчаар көгүжү турарынын таймалыкына берген турар. Ук томун ийгиликке кирген чогаалдарын хаара тутуп турар үеде В. И. Ленинниң амалдарын болгаш ажыл-чорудугазынын ай, үш, чыныгы айткан таймалыкын; В. И.

Чер-чер Советтериниң сонгулдаларына уткуштур ажылчы чоннарнын күш-ажылы көдүрүлүп турар

Комсомолчуларның бедик хүлээлгези

Чаз-Хөл районун «Тилелге» колхозунуң комсомолчулары болгаш аныктары чер-чер Советтериниң сонгулдалар хуңиге чедишкенин ужуражыр дөм социалисттик чарыштын бедик хүлээлгелерин алганнар.

Колхозта шөланың 1957—58 өөредилге чымында олар 450 кубометр ыжын бүрүп белеткеш, школа чанында дүжүрүп бөөр. Ортаа-Хемде, Куйлут-Хемде шөөр мал кыштагаларыңче 15 тонна ситенин, 3 тонна суламын, 600 кг дүстү чедирерин хүлээнгенер.

Анык чыгыс каларынын Мурун-оол каладында 200 баш малын хур чыл ажыраар, саанын Ооржак Саар болгаша быжылаан саар ийек бүртүгүндө 850 литр сүт саарын хүлээнген.

Тарылга шөлүңе 80 тонна өдөткө, 8 тонна күш элөөн, 5 тонна хүлү февраль 20-ге чедир сөөртүрүп доозар болгаш кыштагаларда малчынарга почтаның өй-шанады чедирерин комсомолчулар хүлээнгенер.

Х. СУНТЕР.

Агитпунктда

Кызыл районун Сталин аттыг колхозунда партия болгаш комсомол организациялары чер-чер Советтериниң сонгулдаларына холбоштыр агитация-массалык ажылды күштедирип турар.

Партия организациязынын агитколлективиниң агитаторлары колхозчуларын бажынарнаа барып яныз-бүрү темаларга беседаларын кылып, солун номчулганын чорудуп турарлар. Комсомол организациинын организастан тургусканы агиткультурабригада кыштагаларда, фермаларда колхозчуларга концерттерин көргүзүп, беседаларын кылып берип турар. Бригада оокта чаз Кызыл-Чыраада сүт-барак фермазына, колхоз төвүнө солун концерт көргүскөн.

Колхоз төвүңде № 12 агитпункт көрүштүг кылдыр шийетинген. Сонгулдаларга холбошкан дозун, плакаттар агитпунктда астыган, ында яныз-бүрү номер, журналдар, солуннар бар.

Агитпунктунуң өргөдөкчиси башкы Чадана лекцияларын, илеткелдерин организастан турар.

В. УЙНУКАЯ.

Сөзүн ээлеп шыдаар

Чадана «Искра» көдө ажыл-агый артелиниң чазаныла мастерскаянын коллективин СЭКП ТБ-ниң декабрь Пленумунун шийтирлерин танышкан, күш-ажылчы улам бедиктен хүлээлгелерин алган. Колхоз тудугларына нарын чазаныла кылыгыларын бүдүреринге көргүчү чылда ажылчыны дүжүлгелерин быжылашкан, бо чымын оон-даа бедик көргүзүлгелерин болуру дөм улам кызымак ажылдап турар.

Чер-чер Советтериниң сонгулдаларына чедир үр эвес үе арткан. Мастерскаянын бажычылары 7 кийи, олар март 1-ге чедир 100 ымааларын, 20 бажык хаалгаларын, 100 эжик чаактарын болгаш оон-даа өске чутула кылыгыларын бүдүрерин хүлээнген. Олар алган хүлээлгелерин күтүсүп, сөзүн ээлеп шыдаарлар.

Х. ДОЖУ.

Мал фермазында

Эрзин районун «Кызыл» сылыс» колхозунуң Тесте сүт-барак фермазында чаз Кызыл бууду тургускан. Ында шыдыраа, даалым, хымыг мууна болгаш өске-даа оюн чүдүлгелер база номер, журналдар, солуннар бар. Чер-чер Советтериниң сонгулдалар дугайында болгаш яныз-бүрү темаларга беседаны партия организациязынын агитаторлары Кызыл буудула чорудуп турар.

Кызыл буудула радиопрениж тургузарын, патефон салып алырын ферманың аймадакчылары чутула деп көрүп турарлар.

И. ОЙДУП.

Көдүрүлүшкүн-биле

Сут-Хөл районун «Сталинчы орук» колхозунуң тудугчулары тудуг ыжымын белеткелери организастан чорудуп турар. Чоюк хуңерге чедир 3700 чуудуу кескен. Оон иштине 2849 чуудуу орук агында чедирген. 1540 чуудуу тудуг участоктарында экеп алган. Бригада чер-чер Советтериниң сонгулдаларына алдар болурун, сонгулда хуңерге чедир 8 муң чуудуу тудуг участогунга чедирер-биле хүлээге алган.

М. ЧАРТАН-ХУНА.

Кызылдың даарында комбинатында комсомолчу В. Березина сонгулдаларга алдар кылдыр бүдүрүге онаалганын 114 хуу үтүсөдип турар. Чурунта: комсомолчу В. Березинаның ажылдап турары. Фото В. Лутковска.

Партияның кыйгырыныга харысы

ТЭЭЛН. (Телефон-биле). Көдө ажыл-агыйның бүгү ажылдакчыларына СЭКП Төп Комитетиниң болгаш ССР Эвилелиниң Министрлер Чөвүлелинин кыйгырынын чурттуң бүгү-ле черлеринде чоң улуг чүдүлүгүнүңүкүн-биле деткип, ажыл-агый, култура тургузушкунуңуң талалы-биле хүлээлгелерин ап турар. Бай-Тайга районун «Ден-Терек» колхозунуң комсомолчулары бо чымын чурт ийнериниң бирээниң-не 680 литр сүтү, хой бүртүгүндө 1,8 кг дүстү алып сорулга салган. Малдын уксаазын экижидеринге 1500 хойну чыңа-нарын дүстү кошкарлар үрелери-биле тарып боозалыр, а 300 ажык өшкүлөри ангор хуналар-биле эдериптирер.

Ийитиниң мал ажылчы улам ыңай хөдөжүлгелерин холбоштыр колхоз бо чымын элөөн боттут хемчеглерин ап чорударын көрүп турар. Мал чөмү белеткээриниң планын август 1-де, ситениң эки хоолу-луг үеинде доозар, бар кажааларын септегезин октябрь 1-де, а чаз тудар кажааларын июнь 1-де кылып алыр.

Колхозчу тараалары бо чымын часкы тарылганы 12 ажыл хуңеринде доозуп, тараа култураларын гектарында ортума-биле 12 центнер, а ногааларынын-дан 90 центнер дүжүтү эстүрүп, ажаал алырын илереткен. Оларын сөз боттут ажыл-херектен карышпас. Амгы үеде бе-

леткел ажылдарын организастан чоруту-луп турар. Удобренияне 650 тонна өдөткө, 14 центнер хүлү болгаш 40 центнер күш элөөн чымылдыр, ону тарылга шөдөрүнчө тускай эвезо сөөртүп турар. «Ден-Терек» колхоз эрткен чымын тудуг планын чедишкенин күтүсеткен. Колхозчу өргөкелерин чыгайжымын кылдыган чуртталга бажычылары-биле бүртүн хандырарын 1958 чылда доозар, а бо чымын бүдүрүлгө, култура-амыдырал тудугларында амгыда 35 чуртталга бажычыларын кылдыр. Ажаа негетинер 3 муң кубометр тудуг ыжымында ам 2 муң кубометрин белеткен алган.

ЧАЗ-ХӨЛ (Телефон-биле). СЭКП Төп Комитетиниң болгаш ССР-ниң Министрлер Чөвүлелинин кыйгырынын Чаз-Хөл районун ажылчы чоннары бүгү совет улус-биле бир дөмөй күш-ажылчы бедик көдүрүлүшкүнүгү уткаан. Январын 22-де машина-трактор станциязынын коллективинге хей кийи кыркыкынаг хурал болган.

Кыйгырыга улам соруз кирген механизаторлар чаз, бедиктен хүлээлгелерин алганнар. Тракторлар болгаш көдө ажыл-агый машиналарын септегезин чер-чер Советтериниң сонгулдалар хуңун таварыштыр доозарын болгаш тарылганы 7—8 ажыл хуңеринде бедик агротехниктегелер доозар эрттирерин коллектив шийтирлээ.

Колхоз тудугларына

Бай-Тайга районда «Ден-Терек» колхоз эрткен чылдың тудуг планын чедишкенин күтүсеткен. Артель бүдүрүлгенин планында бо чымын элөөн чутула тудугларын кылдыр көрүлүп турар. Чуртталганың 35 бажычыларын амгы ийи чүе олтутуу чаз клуб, бир чунар бажы, чөккөк болгаш алды чөккө хайта чаз кажаалар ажылдаа кирген турар.

Колхозтун тудуг бригадасында күш-ажылчы организастан эки тургустунган. Бажычылар эвезоу чаз бажынар тудугларында, 27 кийи тайгада ыяк белеткелде, оон өскөлери белеткеш ыштарын тудуг шөдөринге сөөртүп турар. Сөөлү хуңерге чедир машина орунда үш муң ажык чуудуларын белеткен чыгган. Ажыл улам калбарып турар.

С. АРТЫНА.

Бай-Тайга районун Молотов аттыг колхозу эрткен чымын тудуг планын чедишкенин күтүсеткен. Ажылдың дүжүлгелерин быжылашкан, бо чымын кылдыр тудугларга белеткел ажылдарын амгы үеде организастан калбартып турар.

Бүдүрүлгө, култура-амыдырал болгаш чуртталга бажычылары тудулары 4 муң кубометр ыяк херек. Сөөлү хуңерге чедир оон дөң кезинден хөйү белеткелгезин, а тудуг шөдөринде 185 кубометр ыякты экеп алган.

С. ОНГАЙ-ООЛ.

ХАНДАГАЙТЫ. (Радио-биле). «Коммунизмче орук» көдө ажыл-агый артели 1956 чылда тудуг планын күтүсүп тараа-былзе өдүр районун доозоттарында

бири черин элөөн. СЭКП райкомунун болгаш райхукумун шийтирер кымыл тугун ол колхозтун тилеп алганы таварылга эвес.

Бо чымын артель бүдүрүлгенин планында элөөн каш кол тудуглардан амгыда чуртталганың 30 бажычыларын кымын көрүлгөн. Амгы үеде тудуг хөдөөгө материал белеткээриниң ажылы калбарып турар. Кара-Сугда 54 кийи 30 элтирлерин ачылдып турар.

Инварь 25-ке чедир бригада 5210 чуудуларын белеткеш, оон 4525 чуудуларын машина орунда, а 685 чуудуларын колхоз төвүңде сөөрткен. Бригада бо чылдың тудугларына хөдөөгө ыжын сонгулдалар хуңунге чедир бүртүн белеткен алып дөм кызымак ажылдап турар.

Д. ШАГДЫР.

Улуг-Хем районун «Күш-ажылчы хостуу» колхозунуң тудугчулары чер-чер Советтериниң сонгулдаларга чедишкенин ужуражыр дөм тудуг ыжык белеткээр ажылды организастан чорудуп турарлар.

Ыяк белеткелде 18 элтиг 25 кийи ачылдып турар. Олар ам 530 кубометр ыякты кезип белеткеш, оон иштине 230 кубометрин орук агыңче үндүргөн болган 44 кубометрин тудуг шөлүңде экеп дүжүргөн.

Ыяк белеткен кезип турар колхозчуларын Шийт, Бүрөө, Байы-оол, Шер-барак, Шатар-оол болгаш өскөлөр-лаа ажыл нормалын 150—200 хуу чедир күтүсөш турарлар.

М. САНДАН.

Сонгулдаларга алдар кылдыр

ЭРЭНН. (Телефон-биле). Районга ном тарылгазынын айы эрткен чылдың декабрь 20-ден бо чылдын январь 20 чедир болуп эрткен. Бо аразында 7800 ажык рубльдин яныз-бүрү номнары таратылган.

Ном тарылгазына 20 ажык активчилер киришкен. Оларын ийгиде «Чаз орук» колхозта комсомолчу Чигит Сипренмаа 1620 рубльдин, «Коммунизмче орук» колхозта комсомолчу К. Шойдун 1092 рубльдин, «Сталинчы орук» колхозта комсомолчу В. Бутаева 882 рубльдин, Сарыг-Будунуң ортума школазынын өөреникчиси Г. Горбунова 548 рубльдин номнарын садгылап таратканнар.

Ном тарылгазынын муракчылары комсомол райкомунуң максалга бижитерин-биле шийтирилген.

Ном тарылгазынын айынын дүргүзүлгө ном дугайында беседалар болгаш районун бүгү библиотекарларга номчула конференциялары болтулаан.

В. САНАА.

Часкы хову ажылынга

Торгалыга «Күш-ажылчы хостуу» колхоз часкы хову ажылынга белеткелди организастан чорудуп турар. Колхозта үренип културалар азын-биле белеткенин, ылангыч тараа култураларын үренилери чакып болур шыпарыга чедир арылгатылган.

Унүшкө черниң чотугу шыгы улау ужу-дугулам. Колхоз күсүк суггарылаага элөөн хей шөдөрүн хандырар, а кыжын 200 гектар шөдө сүт булуктадырышканын организастан. Бо ажылдар ам-даа уламчылап турар.

Колхозтун чазга ажылчынын бригаданы олтуртулга база багай эвес белеткенип турар. Бригаданы тарылга шөлү эрткен чылга улау барык ийи катап калбарар. Расада естуренинге ирик-өдө саважылаштары 800 муң ажылчы кылып белеткеш.

Баштайгы хураганнар

Сут-Хөл районун Калинин аттыг колхозунуң шөөр малы олодип эгелөөн. М. Сир-оол 80 төрөөн ховында 80 хураганын, О. Серен 30 ховында 30 хураганын, М. Кудур-оол 40 ховында 40 хураганын камгалап алганнар.

Баштайгы төртүгүн хураганнары олта кирип турар болгаш малчынар чымчак көк ситен-биле чөмөргө эгелөөн. Төрөөн хойларга немедө чөмөк база берип турар. Малчынар чаш мал төдүн чидирг чөккө камгалап алып дөм күжүнниңниң ажылдап турарлар.

О. БОРАШ.

Чөен-Хемчик районун «Искра» көдө ажыл-агый артелиниң муракчы малчыны Шаварин эрткен чымын кышка улау эки белеткен. Кажааларын септен чымылган, малга чидирг ситенин, дүстү белеткеш кыштаага чедирип алган.

Эш Шавариниң ховында ам 61 хой төрөөн, ол хураганнары эки доруктуруп турар. Малдын чаш төдүн менди ажаал алып дөм малчын бүгү-ле хемчеглерин ап турар.

М. МАНАА.

Булулталдыры

КОЛХОЗЧУ ТУДУГЛАРГА ЧЕТЧИР

Тудуг материалының белеткели

Чөөн-Хемчик районун «Большевик» колхозу бо чылдың тудугларына 1262 кубометр мый белеткеер планын. Колхозтун 40 кижжи составтыг бригадалар чокчу хунерге чедир 786 кубометр мыйны кезип, оон иштинден 490 кубометри чонуп алган.

Колхозчу тудугчулар Сыгыр-оол, Самал, К. Струн, К. Байыр болгаш өскөлдөр-дө хунде 50 чюдугтары кезер нормалыг турган, 60—70 чедир кезип турар. Сөөртүчүлөр Чурум, Шойбек, К. Чамыян, О. Бонмажик олар 40 чюдугтарын оорунга 50—55 чюдугтарын сөөртүп турарлар.

Тудугчуларга повар Анай-оол эки шынарлыг, амланым чечирин белеткен берип турар.

Иштыг-даа болза, Кара-Даш, Өзөй-Байыр, Назымчап дөң ишкеш чамык колхозчуларынчыл иштыг чылааганнар-биле ажил шагы үзөр, колхоз суурунче чанарын болзар четпестери бар. Олар шунту мурнакчылар ишкеш ажилдар болза, бригадалык ажилы дык шуулаан турар ийик.

Маш белеткекчилериниң ажилдап алган күш-хүнүн учеткич Аракчаа мыйн салар-берейн турар. Ол каш-каш конуктарга ажил шөүнгө келбейн баар, а кажар бир келгенде күш-хүнүн чүгө кижилерин оон караанга канчаар көзүңгө киреин болар, оон эртир кылдыр шаа бар эвес, бо болза ажилдар оон дөң хон-биле бижиш турар. Бо дугайында ол кымын-даа салгынырымын тоовас: «Менээ чедер билигит кижжи чок, канчаарында да болум билер мен» деп билдирген баар. Хамык укур оон билинде эвес, а ажилды кылдырына болгай.

Маш белеткекчилеринде партиянын агитас-массалык ажилы багай тургустунган. Лекция, беседа, солун номчуламы болбайн турар.

М. ЧАДАМБА.

Орайтагыже чырык

Ажил шагы төгөн. Колхозчулар чамык кезип, ол хундун ажилынын түнелин, даярга чүп кылдырып көрөшкөн. Бироза чаа келген солунуң номчаан, а өскөзө хамырың аарак мыйлаан.

Ажил шагы төнө берген—хостуун Аняа-оол, бо чоруула бо, канчаа?.. Иштыг-даа болза, Чаа-Хал районун Ленин аттыг көзө ажил-агыл артеалин тудуг бригадалык чанары бажымын согулаан чырык көжөкчи туманалар сокут өттүр орайга кири херектелин турган.

Ол — чазымыкы К. Мадыр-оолдун ажил шагы төнө соода артеали ажил хундун белеткен, дөбөчелин мыйны тоюлгай хараалдан турган ол. Мадыр-оол оон бичин-де муну чарымын аял раманын шилдеш, тургузуп каан болду.

— Уругуң-де мунчаар ажилдап турар силер бо, акым?—деп айттырдым.

— Колхозчу кижжи, мыйныкы каным бир харымсалгалыг участкут ууртуп, оон ажилын харылаан турар кижжи мыйн-танарымын, ажилдарынын үе-шатын болуңа таарыштырып амыр чүгүзү. Көжө ажил соода ажилдар черин, кылды ажилы даярга хундун белеткен алдыр ажилды бүтүрүтүп бериңге болгаш оон шынарын ажилдеринге уугу ролуу ойнар. Ичанган мен артеали хундун белеткен турарым оо тур ийин—диди.

Чазымыр черде дөң кижжи ажилдап турар. Кижжи бүтүрүстүлүг. Оларынч чазымыр херекселери тур-тус хааржактар-да шыгжатынган. Мадыр-оолдун ажилдар черинин дунда ханада каалага сазынаары мыйндалган. Ол сазынаар шунтуу-ла мал кажааларына херекелер.

Четпестерин катапана

Каа-Хем районун «Октябрь 30 чылы» колхозунун тайгада тудуг мыйныкы белеткелинде 25 кижжи ажилдап турар. Олар сөз ажил хунеринде 249 кубометр мыйны белеткен алганар. Петровтун эвеноу хун нормалын 132 хуу, кезикчилер Чалан-оол, Тараа олар—120 хуу күсөдү турарлар.

Оон-биле калы чамык эвенолар боттарынын оолазынын күсөдүлгүн турар. Маш белеткелинде ам-даа күш эвено. Ичанган күштү менен, тудуг шөүнгө белен иштинин сөөртүп организастаары негезинин турар.

Эртен чылдың белеткектинген мыйны сөөртүлде тудуг шөүнгө өскөзө аппараты каапкан, артык үе-шак эртип, чарыг-дал үндүр таварыглар турган.

Колхозтун тудуг материалы алдыр чери ырак болганда тус черин тудуг материалдары болур саман бүдүр, дам белеткез хемчегелери ап, оларын тудугта херекелери уугу укур-дузалык. Оортан тудугтун шынары экижири, бот-үнеси чигээр.

Эртен чылдың колхоз эвено хей тудуглары кылган. Ичанга-даа оларынч хей уругу ажилдаа кирбөө. Иштин тудуг доозулаан-даа болза, нарын кылды-ларынга көңүл хал дөбөөн тудуглар колхозта хей.

Чаа чылдың тудуглары кылдыр, эртен чылдың четпестерин өрөңгө көргөш, ажилдаа кирбөө бажынаарын тудуг доозулаан тудуг ажилы эгезе эки.

Сары-Сеп МТС колхоз-биле чарган керөөн херек кырынга күсөдүлгүн, тудуг материалдарын тудуг шынарыне колхозтун сөөртүп алырыга дузалары чүгүзү.

Г. ИМЕР.

Бай-Тайга районун Сталин аттыг колхозу тудугта херекелер 16 муң санын тудуг мыйны белеткектин планга кирген. Чокчу хунерге чедир 9 муң чыгам мыйны белеткен, машина орунче сөөртүп алган.

Колхозтун мыйн белеткелинде 72 кижжи ажилдап турар. Олар мыйн белеткелин кыска хуусаа дооскан, чуртталга бажынаарын, культура-амырал болгаш бүдүрүлгө тудугларын план өзүгээр кылдып эгезээр.

Д. МИНИТ.

Барым-Хемчик районун «Большевик» колхозунун тудуг бригадалык ийи дугаар эвеноу март бирге чедир 7500 санынч чудук белеткеер планын. Ол эвено чокчу каш конуктарга чедир 5300 чудугтарын кезип белеткеш, оон 5100-зун машина орунче сөөртүп алган.

Кезикчилер Усун, Сараалыг, Улун, Донгак олар хун нормалын үргүзү амыр күсөдүлгүн сөөртүчүлери чарыкка кылдырган. Сөөртүчүлөр Базир, Дагаз, Боду-оол олар хунде 15 чюдугтарын оорунга 30—35 чедир сөөртүп, кезикчилерге аштырбас дөң кымык ажилдап турарлар.

С. ЛА-СЮРН.

Өвүр районун «Ымыл туку» колхозу Сай-Оруу деп черге тудуг материалы белеткеери-биле 30 кижжи составтыг бригадалык ийи эвено кылдыр уугу турган. Бир эвено чудугтарын кезип турла, өскөзө оон машина орунче сөөртүп, машина орун аштан турар. Тудугчулар 1800 кубометр тудуг материалы белеткеер планын турган, оон 60 хууун белеткен алган. Маш сөөртүлгөндө 12 шапактыг аштар ажилдап турар. Оларга уаваз бир автомашинна кезип дузалажыр.

С. ОЧУР.

Овүр районун «Ымыл туку» колхозу Сай-Оруу деп черге тудуг материалы белеткеери-биле 30 кижжи составтыг бригадалык ийи эвено кылдыр уугу турган. Бир эвено чудугтарын кезип турла, өскөзө оон машина орунче сөөртүп, машина орун аштан турар. Тудугчулар 1800 кубометр тудуг материалы белеткеер планын турган, оон 60 хууун белеткен алган. Маш сөөртүлгөндө 12 шапактыг аштар ажилдап турар. Оларга уаваз бир автомашинна кезип дузалажыр.

Чазымыкы К. Мадыр-оолдун ажил шагы төнө соода артеали ажил хундун белеткен, дөбөчелин мыйны тоюлгай хараалдан турган ол. Мадыр-оол оон бичин-де муну чарымын аял раманын шилдеш, тургузуп каан болду.

— Уругуң-де мунчаар ажилдап турар силер бо, акым?—деп айттырдым.

— Колхозчу кижжи, мыйныкы каным бир харымсалгалыг участкут ууртуп, оон ажилын харылаан турар кижжи мыйн-танарымын, ажилдарынын үе-шатын болуңа таарыштырып амыр чүгүзү. Көжө ажил соода ажилдар черин, кылды ажилы даярга хундун белеткен алдыр ажилды бүтүрүтүп бериңге болгаш оон шынарын ажилдеринге уугу ролуу ойнар. Ичанган мен артеали хундун белеткен турарым оо тур ийин—диди.

Чазымыр черде дөң кижжи ажилдап турар. Кижжи бүтүрүстүлүг. Оларынч чазымыр херекселери тур-тус хааржактар-да шыгжатынган. Мадыр-оолдун ажилдар черинин дунда ханада каалага сазынаары мыйндалган. Ол сазынаар шунтуу-ла мал кажааларына херекелер.

Д. АРАКЧАА.

Чуртталганын, культура-амыралдык болгаш бүдүрүлгөни тудугларын дооска-мык туттайн чыткан, артеалин ажил-агыл сайырадып шыдавас бис дээрин билдиргир.

Колхоз баштаар чери болгаш партия организастаан тудуг ажилыне уугу кичээлгө сайып турар. Бисте 50 кижжи составтыг тудуг бригадалык тургустунган. Бригада тус-тус ажилдары күсөдүлгүн турар эвеноларга чарыган. Артеалин баштаар чери бригадала четчир санын алтырны, транспорт херекселерин бажылаан болгаш ажилга херек чексек-херекселерин хандырган.

Алды кижжи составтыг мыйн белеткез эвено тайгада мыйн белеткен турар. Ол эвеноун ууртуктуу Чибин. Ол эки организастаан кижжи чүе. Ичанган эвено хундун-не ажил нормалын 30—40 хуу амыр күсөдүлгүн турар. Бис бо чылдың 2500—3000 муң кубометр мыйн белеткез укурдулгун бис. Маш эгезинден бөр Чибининиң эвеноу 1600 кубометр мыйн белеткен алган.

Эш С. Иовантун ууртуканы ийи хуулар эвено мыйны чонган, тудуг шөүлгөч сөөртүп турар. Ича 10 кижжи ажилдап турар. Оларынч ажилдаа 20 аштар бар. Олар хунде 30 кубометр мыйн сөөртүп планын турган, 40 кубометр чедир турар. Олар ам 400 чыгам кубометр мыйны чонуп, пилорама чанымче болгаш тудуг шөүлгөч 800 кубометр мыйны сөөртүп алганар. Бирбуну эвеноу трактор-биле 200 кубометр ажил мыйны сөөрткен.

Иштын ай-шаанда кезип, тудуг шөүлгөч сөөртүп турар чорук Ламжалтын ууртуканы бажычлар эвеноунга алыт-турган тудугларын чедиршигит туду-рынга уугу идиг болуп турар. Олар бо

САННЫГ, ЭКИ ШЫНАРЛЫГ ТУДУГ МАТЕРИАЛДАРЫН БЕЛЕТКЭЭЛ

Болхоз тудуунга. Фото С. Феоктистову.

ОРТАА ШЫРА-БУЛАКТА

Танды-Уулань сынпарынын башта-рында сымырлып бадь келген арга кыдында пилорама оожум дагжап турган. Кургаг шивилерин, пөштерин ол белен дилип турар, а дон чудугтар тавар-жы бергенде оон шыгыраан алгызы экиге чангылаан бээр.

— Бүдүктүр дөң таварышканда херектин билине белен эвено-тир. Чылыг шаг турган болза күжүрге анаа чүе болгай аян. Чылыгын манаар арга чок тур—деп колхозчуларынч бироза чүгүзүлгүлү.

Шынап-ла чылыгын манаар арга чок. Барым-Хемчик районун «Ленин оору» көзө ажил-агыл артеалинч колхозчуларынч чедер амыр хууу эгезде чурттал турар. Малга база хей тудуглар херек. Тараа сказы чок. Бүдүн-даа, дил-даа мыйн хей херек. Ичанган колхозчулар кыштын уугу соогунда-даа Ортаа Шыра-Булактан үнүп чорбайн турарлар.

Чап-чаа туткан кыска чок бажыч-гыштын кырында тудуг бригадалык кымыл тугу халып турган. Анаа ажилын дооскан колхозчулар сонуг-мурнуг чылып келгенер. Ичанга-даа мыйн сөөртүлгөни соксаан. Айт мунган колхозчулар мыйнарын төрөчелин өккөп турган пилорама чанымга тудуг мыйн эңгелер берген. Тудуг бригадалык бригадир Сирюнян чүгүзүлгүлү.

— Хун дугузу кыска, соок уугу-даа болза, ажил нормалын үргүзү амыр күсөдүлгүн турар кезикчилер бисте хей. Чижээлээр, Күжүртүлгө, Сая Доржу хунде 4 кубометр тудуг мыйны белеткез турган хун-бүрүдө 7—8 кубометри кезип турар. Бир эвено шунту мыйнаар ажилдап болза, тудуг материалы белеткез планын шаг-ла доозулан турар ийи бис. Ичанга-даа мыйн кезикчилеринч хей бо кыска хун дугузуна нормалын күсөдүлгүн четкелгил турарлар.

Коммунист Сирюнян мөгдөңгөч болу берген. Чир диле январь 5-те оон бригадалык 36 кижжи ажилдап турган, а мыйн белеткелин ноябрь 27-де эгезел. Ичанга январь 5-те 2400 кубометр планга уугу чүгө 1700 кубометрин белеткен болган. Мыйны хон бригадалары база белеткеп турар. Оларынч кижжи күжү кончук эвено. Ийи хон бригадаларын каттыштырарга бери чүгө 18 кижжи болуп турар.

Маш белеткектин планын күсөдүлгүн бажынын чөптүг чыдаганы чок. И-

чанымже Ортаа Шыра-Булакка көзө Совет даргазы Селенин арга чедир чангыс-даа катал чорбаанын айттыр апаар. Керогон, лампочкалар мыйн белеткекчилеринче чок. Чамдыктарынч тырттар тапкымы төнгөн болгаш оон салып алыр чер чок.

Он хонган-ла маңа экинеге ажилда-чылар кезип турган болза, эки-не болуп ийик. Ича ажилдап турар чээрби чыгам херекселерден уругулар база бар. Уругуларынч чамдыктары азыр турар. Мыйн кезикчилер база-ла экинчи дуз-аа чамыкта херекелер берген турар.

Ортаа Шыра-Булакка «Большевик» колхозтун бригадалык база мыйн белеткеп турар. Олар муң амыр кубометр мыйны белеткен алган. Ол мыйнар автомашинна-лар, тракторлар чедип шыдавас берт черде чыгыган. Оон чанымда кым-даа чок болду.

— Мен бо ажил-биле танышып четкелгөн мен. Көпүгө мыйн чер тур ийин—деп, колхозтун чаа даргазы Чавыдак чүгүзүлгүлү.

Колхозтун эрги даргазы Таржа тудуг материалынч белеткектинче шунт сагыш салбаан. Ол мыйн колхозта партия организацынын секретары Семис-оол, көзө Совет даргазы Норбу-Самбуу олар база-ла мыйн чок олуруп турганнар. А оон түнели мыйнч болган.

Кезикчилеринч олаанга чүгө чангыс кижжи, а мыйн кезип турар кижжи чок. Маш кезикчилеринче кижжи чылар чер-лер чок, бажычгыш тулуп берген, чылдыктан соок уугу турар. Кезикчилер дон чер кырынга хонуп турган.

Оон олаанда чартык километр черде өгө үш мыйн сөөртүчүлериңе укур-штык.

— Мыйны сөөртүп, нормалын күсөдүлгүн турар бис. Ичанга-даа чүгө эгез-лөөн бис. Колхозтун ууртукчулары ма-наа күсөдүлгө. Ол бригадир эш Стай мыйн-ты калаа дугурун айттып бербес бөр-дүр—деп, олар хонуп органнар.

Мыйнда улус чүгө барык чөгү? Ан-даа чаа чылды байырлавышаан чор бо кылдыр бодаш, сонуггай бердирис. Маш кезикчилеринче 100 килограмм амыр чүгө элөө экиге берген. А оларга өт, сүт чедирин бөрү талазы-биле колхоз даргазы турган Таржа чүгү-даа кыл-баан. Ичанган улус яны-бүрт чыла-ганнар тып алган, мыйн белеткектинден дүргө-не чоруп базары оралдыжырлар.

Михаил ИВАНОВ.

Тудуг материалының белеткели

Чаа-Хал районун Молотов аттыг көзө ажил-агыл артеалинч 20 кижжи составтыг бригадалык Арыг-Бажы деп черге мыйн белеткен турар. Маш сөөртүлгө 25 ажилчы аштарын тусайлаан тур-ла-ла, машинаже көрүр дөң аштарын тырттар күш кылдыр амылавайн турар. Оон түнелинде белеткектинген мыйны уугу кезип сөөртүлгөн. Плана көрүл-гөн тудуг материалынч 40 амыр хууу белеткектинген-даа болза, тудуг шөүлгө шоолуг мыйн дүжүртүлгөн.

М. ШАРАВИ.

Улут-Хем районун Маленков аттыг колхозунун тудугчулары тудугта херек 850 санынч чудугтарын кезип алган. 738 чудугтарын дүжүргөн дораан тудуг-га херекелери-биле чонуп алган.

Болхоз тудуг материалынч белетке-лин эки чорудуп турга-даа оон тудугта ажилгай бергенде, тудугтун шынарын бо-давин баар таварыглар өрткөн чы-дарга турган. Иштыг болганда тудуг ма-териалынын шынарынча база негезден көшкөз. Шагдым-ла туткан бажынаар-ынч шалалары, кышталары чок. Хуу-дунда бажы тулуп турар колхозчуларга кандыг-даа дуза көргүсөйн турар.

Т. ХОВАЛЫГ.

Чөөн-Хемчик районун «Октябрь 30 чылы» колхозу бо чылдың тудуг ажилын-че уугу кичээлгө сайып турар. Тудуг мыйныкы белеткектинде тудуг брига-далында ажилга хон ажилынын брига-даларынч кезикчилерин, «сүт-бараан» фер-мызынын чамык ажилдакчылары база киркип турар. Он шаа хонугуң уург-зунда 500 кубометр мыйн белеткектинген. Бирги хон бригадалык 1300 чудукту белеткен, планын амыр күсөдүлгүн.

Д. БИЧЕ-ООЛ.

Бай-Тайга районун «Дон-Терек» кол-хозу 56 кижжи составтыг ийи брига-да

Тудугже кичээлгөй салыр

Өвүр районун колхозтары 1956 чыл-да тудуг талазы-биле чамык ажилдар-ын кылган. Колхозтар 105 чуртталга бажынаарын, 6825 баш мал кире ка-жааларын, бүдүрүлгөн 7, культура-амыралдык 10 тудугларын кыл-ып ажилдаа кирген.

«Ымыл туку» колхоз чурт иштинч тудуг материалдарын калба-биле ажил-дап турган тудуг планын чедиршигит-тин күсөдүлгүн. «Коммунизмге орук» «Торгалыг» болгаш «Совет Тыванын 5 чылы» көзө ажил-агыл артеалинч элек-тростанчаларын туткан.

Районун колхозтарынын тудуг бри-гадаларында мурнакчы бажыч колхоз-чуларынч саны көзүлгөн. Чыбык, Сам-буу, Чаш-оол, Мөңгө, Санчы, Болат-оол, Байыр-Белек, Эдер-оол, Сингил, Буудай болгаш өскөлдөр-дө нормалын 130—180 хуу күсөдүлгүн, кылган ажилынын шы-нары бери болуп турар.

Болхозтарынч тудуг бригадалары өр-ткен чылдың 180 муң туугулу, 40 тонна чутайын белеткен ажилдаа кирген. Иштыг болза-да чурт иштинч тудуг материалдарын эвено бүдүрүп, дам-биле, саман-биле тудуг кылбайн турарын дем-делээр херек.

Тудугдарынч темпизин дүргөдирин, шынарын бедидери дөң демиселдин кол-

ны тайгаже тудуг материалы белетке-ри-биле үндүргөн. Ол бригадалар Шуйвун А-Хем, Чангыс-Терек деп черлеринден 8 муң амыр чудугтарын кезип, оон 2000 амыр машина орунче сөөртүп алган.

Тудуг шөүлгө-500 амыр чудугтар дүжүртүлгөн. Бо чылдың тудуг планын күсөдүлгүн дөң тудугчуларынч кымык-кай күш-ажымы улам дымшп турар.

И. КУНДАН.

Улут-Хем районун Киров аттыг көзө ажил-агыл артеалинч тудуг бригадалык (бригадир Д. Маргын) бо чылдың тудуг-ларынча херекелер тудуг материалынч белеткектин кыска хуусаа доозар дөң күжеништининч ажилдап турар. Болхоз бо чылдың 160 баш ивекке бир кажаа, 10 чуртталга бажынаарын, 80 башаа кир-ер кажаа болгаш сүт-бараан фермынга бир чартык бажыны тудуг планын. Бо бүтүнү тудурынга 1300 кубометр мыйн херек.

Тудуг материалынч кыска хуусаа бе-леткеп доозар дөң № 1 болгаш № 2 хон бригадаларынч кезикчилерин туд-угта бажылаан. Иштин-биле 53 киж-жи ийи бригадала болуп алган, Кара-Мед-дир, Чойган деп черлерде мыйн белеткен эгелер бергенер. Ол бригадалар чокчу хунерге чедир 560 кубометр тудуг ма-териалын белеткен, чер агыкче сөөртүп алганнар.

Маш белеткекчилеринч аразында со-циалист чарыш калбарган. Кезикчилер Хоругуужа, Сунгарай, Эренчи, Сундуй-оол олар хунде нормалын 120—130 хуу чедир күсөдүлгүн, мурнакчылар болуп ту-рар.

Тудугчулар чер-чер Советтеринге со-гулаларынч хундун алдар болуптур, планда көрүлгөн тудуг материалдарын бүтүн белеткен алырынч орулгаан салган.

Д. СЮРН-ООЛ.

Колхозтар бери эвено демделээр чүгү-ла. Малга таарымчалыг, төлөниге өзү-гөр кажаалар кылдырмайн турар, кыл-мыл турар кажааларынч шынары чангыс. Төлөниге өзүгөр ийи-чангыс кажаа тутканда дооспайн турар чоруктар бар-Чижээ, «Торгалыг» колхоз өрткен чылдың 100 баш ивек турар кажаа тудуп эгез-лөөн, чай дугурунда ханымн бери дооспаан, чүгө 6—7 кур салган.

Колхозтарда тудуг материалдарынч белеткели дык четпес. Оон түнелинде тудуглар шала кылдынар, азы чедир кыл-дырмайн тудугларын ажилдаа кирген турар чорук хей. Чуртталга бажынаар-ынч кышталары, кажаалары чок бо-луп турар. Эч мыйны колхозтар пилора-маларын доозу-биле ажилдаптайн турарында дилген материалдар чедип-лейн турар.

Райпо колхозтарынч тудуг материал-дары-биле туткелешининч хандырып турар. Шла, шифер, кагаз, печка шол-дыр, кызыр, чар материалдар ур теши-тинде райпога чок болур. Бо чорук тудугтун темпизин дүргөдиринге, шы-нарын бедидеринге шалтыктарын тава-рыштырып келген. Тудугларынч темпизин дүргөдиринге база бир кол ша-ны болуп турар чүе болза, колхозтар-нынч тудуг бригадаларын четкелгө тур-густайн турарында.

Колхозтар бо чылдың тудуунга ийи-ти-биле 7300 кубометр мыйн белеткеер планынч болза, өрткен чылдың декабрь бирден бөрү чүгө 3 муң хире кубометри-ни черде кезип белеткен. «Ымыл туку» көзө ажил-агыл артеалинч белеткез кымын 70 хууун тайгада кезип ал-ган. Белеткектинген мыйны сөөртүлгө оожум чорутууп турар болгаш колхозтар тудугга шуудан кирбейн тур-рлар.

Д. СПИРИН.

Бедиткен

хүлээлгелер

Сүт-Хал районун Киров аттыг колхозу-нун тудугчулары бо үеде тудуг материал-дарынч белеткектинде кымык чүгүл-дүг ажилдап турарлар.

Маш белеткектинде тудугчулар чер-чер Советтеринге согулаларга алдар кылдыр социалист чарытын калбартып, бедит-кен хүлээлгени алганнар.

Колхозтун тудуунга бо чылдың 1700 ку-бометр тудуг мыйн белеткеери районунч пландаа кирген. Бол

